

CONSTRUCTOR VE PROTOTYPE NEDİR?

Javascript'te classes (*sınıflar*) kavramı bulunmamaktadır ve Javascript classes (*sınıflar*) kavramı yerine fonksiyonları kullanmaktadır. Bu bir dezavantaj değildir. Aksine bazı durumlarda çok daha avantajlıdır.

Javascript'te class (*sınıf*) yapısı tanımlamak için oluşturulan fonksiyonlar, constructor (*yapıcı metot*) olarak adlandırılır. OOP (*Object Oriented Programming*) (*nesne tabanlı programlama*) terminolojisinde new (*yeni*) anahtarı ile bir object (*nesne*) türetildiğinde constructor'lar (*yapıcı metotlar*) çağırılmaktadır. Constructor'lar (*yapıcı metotlar*), class'dan (*sınıftan*) türetilen object'lerin (*nesnelerin*) özelliklerine ilk değer atamalarını yapmak için kullanılır. Yani constructor'lar (*yapıcı metotlar*) object'leri (*nesneleri*) ilk kullanıma hazırlamaktadır. Bu açıdan Javascript'te class (*sınıf*) yapısını tanımlamak için oluşturduğumuz fonksiyonlar, aynı zamanda constructor (*yapıcı metot*) olarak çalışmaktadırlar.

Prototype (*prototip*) özelliği Javascript'te Inheritance'ın (*kalıtımın*) temelini oluşturmaktadır. Inheritance (*kalıtım*) var olan class'ları (*sınıfları*) kullanarak, yeni class'lar (*sınıflar*) tanımlanmasına olanak sağlamaktadır. Bir class'dan (*sınıftan*) başka bir class (*sınıf*) türetildiğinde, türetilen class (*sınıf*), ana class (*sınıf*) tarafından tanımlanan tüm özellikleri, metotları vs. class (*sınıf*) üyelerini kalıtım yoluyla elde etmektedir. Bu yapı bir özellik veya metot grubunun farklı class'lar (*sınıflar*) içerisinde tekrar tanımlanmasını engellemek için iyi bir yol sunar.

Javascript'te Inheritance (*kalıtım*), prototype (*prototip*) tabanlıdır. Yani aslında Javascript'te önceden tanımlı yada kullanıcı tarafından tanımlanan tüm object'ler (*nesneler*), object (*nesne*) nesnesinin prototype (*prototip*) özelliği ile erişilebilen prototype (*prototip*) nesnesinden türetilmektedir. Javascript'te bir fonksiyon oluşturulduğunda prototype (*prototip*) özelliği ilgili fonksiyona otomatik olarak eklenir. Fonksiyonlarında birer object (*nesne*) olduklarını unutmamak lazım. Javascript'te sadece constructor'lar (*yapıcı metotlar*) ve ön tanımlı object'ler (*nesneler*) prototype (*prototip*) özelliğine sahiptir. Yani kısaca kullanıcı tarafından tanımlanan object'ler (*nesneler*) prototype (*prototip*) özelliğine sahip değildir. Prototype (*prototip*) özelliği constructor'lara (*yapıcı metotlara*) Inheritance (*kalıtım*) olarak gelen prototype object'ine (*prototip nesnesine*) ulaşmak için kullanılır. Default (*varsayılan*) olarak constructor'lar (*yapıcı metotlar*) kullanılarak oluşturulan her object (*nesne*) oluşturduğu constructor'ın (*yapıcı metodun*) prototype (*prototip*) özelliği ile tanımlanan prototype object'inin (*prototip nesnesinin*) özellik ve metotlarını Inheritance (*kalıtım*) olarak alır. Bir constructor (*yapıcı metot*) prototype object'ini (*prototip nesnesini*), object (*nesne*) nesnesinin prototype object'inden (*prototip nesnesinden*) Inheritance (*kalıtım*) olarak almaktadır. Kısaca Javascript'te oluşturulan tüm object'ler (*nesneler*) aslında Object.Prototype object'inden (*nesnesinden*) türetilmektedir. Object.Prototype object'inin (*nesnesinin*) kendisine ait birtakım özellik ve metotları da bulunmaktadır. Bu özellik ve metotlardan bahsedecek olur isek;

- **constructor** (*yapıcı metot*)

Object'in (*nesnenin*) oluşturduğu yapıcı metoda (*işleve*) erişmek için kullanılan özelliktir.

- **__proto__**

Object'i (*nesneyi*) oluşturan prototype object'ini (*prototip nesnesini*) elde etmek için kullanılan özelliktir.

- **hasOwnProperty**

Bir object'in (*nesnenin*) parametrik olarak girilen özelliğinin kullanılıp kullanılmadığını test etmek için kullanılır.

- **isPrototypeOf**

Parametrik olarak verilen object'in (*nesnenin*) prototype (*prototip*) zincirinde, bir constructor'ın (*yapıcı metodun*) bulunup bulunmadığını test etmek için kullanılır.

- **unwatch**

Belirtilen bir özelliğinin değeri değiştiğinde, eklenmiş olan herhangi bir işlevi kaldırmak için kullanılır.

- **propertyIsEnumerable**

Bir object'in (*nesnenin*) parametrik olarak girilen özelliğinin kullanılıp kullanılmadığını ve bu özelliğin numaralandırılabilir olup olmadığını test etmek için kullanılır.

- **toLocaleString**

Bir object'in (*nesnenin*) karakter dizesi olarak temsil eden halini döndürmek için kullanılır. (*geçerli lokasyona görede işlem yapabilir. örneğin; lokasyonda geçerli saat dilimi vs.*)

- **toString**

Bir object'in (*nesnenin*) karakter dizesi olarak temsil eden halini döndürmek için kullanılır.

- **toSource**

Bir object'in (*nesnenin*) kaynak kodunu temsil eden halini döndürmek için kullanılır.

- **valueOf**

Bir object'in (*nesnenin*) temel değerini elde etmek için kullanılır.

- **watch**

Belirtilen bir özelliğinin değeri değiştiğinde, çalıştırılacak herhangi bir işlevi eklemek için kullanılır.